נערה מהו שתעשה שליח לקבל גיטה מיד בעלה: כיד אביה דמיא או כחצר אביה דמיא. כיד אביה דמיא מה אביה משוי שליח אף היא נמי משוי שליח או דילמא כחצר אביה דמיא ועד דמטיא גיטא לידה לא מיגרשה? ומי מספקא ליה לרבא הא *והאמר רבא כתב גט ונתנו ביד עבדה: ישן ומשמרתו ה"ז גט, ניעור אינו גט, ניעור אמאי אינו גט דהויא לה חצר משתמרת שלא לדעתה, ואי ס"ד כחצר אביה דמיא כי מטא גיטה לידה נמי לא תיגרש דהויא לה חצר המשתמרת שלא לדעת אביה! אלא לעולם פשיטא ליה דכי יד אביה דמיא והכי קמיבעיא ליה: מי אלימא כיד אביה לשויה איהי שליח או לא? א"ל אין עושה שליח. איתיביה *קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה, הא נערה ה"ז גט! הכא במאי עסקינן בשאין לה אב, הא מדקתני סיפא אם אמר (א) אביה צא וקבל גט לבתי אם רצה בעל לחזור בו לא יחזור, מכלל דרישא בדיש לה אב עסקינן? חסורי מיחסרא והכי קתני: קטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה, הא נערה ה"ז גט, במה דברים אמורים כשאין לה אב, אבל יש לה אב ואמר אביה צא וקבל לבתי גיטה ורוצה בעל לחזור לא יחזור:

איתמר קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה, אמר שמואל צריכה גט וצריכה מיאון. אמר קרנא דברים בגו - אם גט למה מיאון אם מיאון למה גט. אמרו ליה הא מר עוקבא ובי דיניה בכפרי, אפכוה שדרוה לקמיה דרב, אמר להו האלהים - צריכה גט וצריכה מיאון *וחס ליה להוריעה דאבא בר אבא דנימא הכי. וטעמא מאי? אמר רב אחא בריה דרב איקא צריכה גט שמא נתרצה האב בקידושין, צריכה מיאון שמא לא נתרצה האב בקידושין ויאמרו אין קידושין תופסין באחותה. אמר ר"נ והוא ששדכו. עולא אמר אפילו מיאון אינה צריכה, אע"ג דשדכו. מאן דמתני הא לא מתני הא. איכא דאמרי אמר עולא קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אפילו מיאון אינה צריכה. מתיב רב כהנא *וכולן אם מתו או מיאנו או נתגרשו או שנמצאו איילונית צרותיהן מותרות. דקדשה מאן? אילימא דקדשה אביה, במיאון סגי לה, גט מעליא בעיא! אלא לאו דקדשה איהי נפשה וקתני דבעיא מיאון. והוא מותיב לה והוא מפרק לה כגון שנעשה לה מעשה יתומה בחיי האב. מתיב רב המנונא *אין מוכרה לקרובים, משום ר' *אלעזר אמרו מוכרה לקרובים. ושוין

רש"י

נערה. לרבנן דאמרי מקבלת את גיטה מהו שתעשה אחר שליח לקבל את גיטה בחיי אביה: **כיד אביה כו'.** הא דאמרי רבנן דהיא עצמה מקבלת מאי סבירא להו ליד אביה מדמו לה או לחצר אביה מדמו לה: **ומי מספקא ליה לרבא.** שיהא על אדם בן דעת תורת חצר כשהוא ניעור: **ישן והיא משמרתו הרי זה גט.** דהויא לה חצר המשתמרת לדעתה על ידה: **ניעור אינו גט.** דהויא חצר המשתמרת לדעת העבד עצמו ואינו דומה לחצר גמורה דכי אתרבאי חצירה משום דסתם חצר משתמרת על פי הבעלים שגדרה סביב ופותח ונועל: **אינו גט עד שיגיע גט לידה.** דאין שליחות לקטן הלכך המביאו לה יהא שלוחו של בעל להוליכה ויתנגו לה: **אם אמר לו אביה.** של קטנה: **אם רצה הבעל לחזור בו.** משכתבתו לו: **לא יחזור.** דשליח לקבלה הויא הוא ומשבא גט לידו נתגרשה ואפילו נשרף הגט מיד: **במה דברים אמורים.** דקטנה לא שייך בה שליחות כשאין לה אב אבל יש לה אב ואמר ליה אביה כו' כלומר אבל יש לה אב שייך בה שליחות ע"פ אביה אפי' נערה שאם אמר לו אביה בין של קטנה בין של נערה התקבל לבתי כו' ומהשתא לא תקשי דיוקא דרישא דהא בשאין לה אב קאי: **קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה.** לא אמר לה אביה לקבלם ולא ידע, ובקטנה הכל מודים שאין קידושיה קידושין שלא לדעתו: **צריכה גט וצריכה מיאון.** כדאמר טעמא לקמיה: **אמר קרנא דברים בגו.** כך אמר קרנא יש דברים בתוך דבר זה כלומר יש תשובה ותימה בדברי שמואל: **אמרו ליה.** בני בית המדרש לקרנא: **הא מר עוקבא וביה דינו בכפרי.** שם מקום סמוך לנו (אם נהרדעא ששמואל שם רחוק ממנו) בא ונשאל למר עוקבא והוא היה אב ב"ד בימי שמואל כדאמר במו"ק (דף טז:): **אפכוה ושדרוה לקמיה דרב.** בשם קרנא צריכה גט ומיאון ובשם שמואל דברים בגו ושדרוה לקמיה דרב לידע אם יודה לדברי שמואל שהיה חלוק על הדבר ומשום דרב אוהבו של שמואל היה הפכוה אולי יודה לדברי קרנא שאמרו בשם שמואל: **אבא בר אבא.** אבוה דשמואל *הוה: **וצריכה מיאון שמא לא נתרצה האב בקידושים ויאמרו כו'.** הרואה שהגרשה גם סבור שנתרצה האב בקידושיה והוה ליה גרושתו מעליא ושוב אין קידושין תופסין לו באחותה שאחות גרושתו בכרת דכתיב (ויקרא יח) בחייה כל שבחייה, ואי קדיש אחותה אתי לאפוקה בלא גט: **והוא ששידכו.** הא דאמר צריכה גט, כששידך בה לאביה קודם קידושין דאיכא לספוקי שמא נתרצה כששמע והוו להו קידושין למפרע: **אפי' מיאון אינה צריכה.** שאין מעשה קטנה כלום בחיי אביה: ומתמה גמרא אפילו שידכו אמר עולא דאף מיאון אינה צריכה: **ומאן דמתני הא לא מתני הא.** מאן דמתני פלוגתא דעולא אדשמואל לא מתני אדשמואל האי פירושא דפריש בה ר"נ והוא ששידכו: **איכא דאמרי אמר עולא.** מילתא באפיה נפשיה הוא מתני לה ולא אדרב ושמואל וסתמא קאמר ליה ולא שנא שידכו ולא שנא לא שידכו: **וכולן.** ט"ו עריות ששנינו ביבמות שפוטרות צרותיהן וצרות צרותיהן מן החליצה ומן הייבום וילפינן לה מקרא שהערוה הנופלת ליבום לפני קרוב שהיא עליו בכרת פטורה ופוטרת צרתה וכולן הערויות אם מתו קודם שמת הבעל או מיאנו בבעל או נתגרשו (קודם מיאון) דכשמתה ונפלה הצרה לפני היבם לא צרת ערוה היתה ולא פטרה ערוה צרותיה ומותרות ליבם וקתני בתו באותן ט"ו וקאמר דאם מיאנה בחיי אחי אביה שהוא בעלה ומת לאחר מיאון צרתה מתייבמת לאביה אלמא יש לנו בתו ממאנת בחיי אביה והיכי דמי: **אי דקדשה אביה לאחיו, במיאון סגי לה.** בתמיה והלא זכתה תורה לאב בקידושי בתו: **דקדשה איהי נפשה.** שלא לדעת אביה: **מעשה יתומה בחיי האב.** כגון שהשיאה אביה לאחר ונתארמלה או נתגרשה בקטנותה שהרי היא בחיי אביה כיתומה דכיון שהשיאה אין לאביה רשות בה ואחרי כן קדשה היא את עצמה לאחי אביה דהני קידושין בעו מיאון, שלא היה לה להמתין את דעת אביה, ובמיאון סגי להו דאין מעשה קטנה כלום אלא מדרבנן דתקון נישואין לקטנה שאין לה אב שלא ינהגו בה מנהג הפקר: **אין מוכרה.** לבתו לקרובים שאין להם קידושין בה דבעינן ראויה לייעוד: **מוכרה לקרובים.** כדילפינן בפ"ק (לעיל דף יט:) בתו לאמה פעמים שאינה נמכרת אלא לאמהות:

ושוין

תוספות

קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה. ונראה דה"ה בנערה איכא חידוש לר"ע אליבא דר' יהודה ולר' יוחנן אליבא דכ"ע והא דנקיט קטנה משום דבנערה לא שייך למימר צריכה מיאון דאין מיאון בנערה כדאמר (נדה ד' נב.) עד מתי הבת ממאנת עד שתביא ב' שערות:

מאן דמתני הא. פי' בקונטרס מאן דמתני פלוגתא דעולא אדשמואל לא מתני אדשמואל האי פי' דפריש בה ר"נ והוא ששידכו אלא סבר דאמר שמואל בלא שידכו ומש"ה פליג עלייהו: (ב) איכא דאמרי אמר עולא אפי' מיאון אינה צריכה פירש בקונטרס ואפי' שידכו וזה דחוק לפרש כן דאי בלא שידכו דוקא מאי איכא בין איכא דאמרי ללישנא קמא וקשה דאין זו סברא לומר שתהא חלוקה כל כך דהא לעיל פריך גמרא אע"ג דשידכו אלמא סבירא לגמרא שהדבר פשוט הוא דבשידכו צריך מיאון והכא ללישנא דאיכא דאמרי אמרי' דלא צריך לכך נראה (ג) לפרש דלעולא לא מיירי אלא דוקא בלא שידכו ויש חילוק בין איכא דאמרי ללישנא קמא דלישנא קמא פליג אדרב ושמואל כדפירש בקונטרס דמאן דמתני פלוגתא דעולא אדרב ושמואל ט' ולכך איכא דאמרי דכ"ע סבירא דלא פליג אדשמואל ומילתא באפי נפשיה איתמר בלא שידכו ומר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי: **אלא** דקידשה נפשה וקתני דבעיא מיאון. ותיובתא דעולא דאמר אפילו מיאון אינה צריכה וא"ת לשמואל מי ניחא והא איהו דאמר דבעיא גט בהדי מיאון והכא קאמר או מיאנו דמשמע דלא בעיא גט וי"ל בשלמא לשמואל לא ק"ל מידי דאיכא למימר דלעיל מיירי בשידך והכא מיירי בדלא שידך ולהכי לא מצריך אלא מיאון אלא לעולא קשה דאי מיירי בשידך גט ומיאון בעי לפי' ר"י ללישנא דאיכא דאמרי ולפי' הקונטרס אפי' מיאון לא צריך ואי מיירי בדלא שידך אפי' מיאון לא צריך בין לפירוש הקונטרס בין לפי' ר"י:

אלא

עין משפט נר מצוה

נ א מיי' פ"ב מהל' גירושין הל' ז סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קלט סעי' יז:

נא ב מיי' שם פ"ב הל"ח סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמא סעי' ג:

נב ג מיי' פ"ו מהל' גירושין הל"ט סמג שם טוש"ע שם סעי' ג:

נג ד מיי' פ"ב שם הל"ח סמג וטוש"ע שם:

נד ה ו מיי' פ"ג מהל' אישות הל"ג סמג עשין כח טוש"ע אה"ע סי' לז סעי' יא:

נה ז מיי' פ"ו מהל' יבום הל' כא סמג עשין נא נב טוש"ע אה"ע סי' קעג סעי' ו:

נושא: בחיי אביה האם בתו נערה יכולה למנות שליח לקבל גיטה

תוס' ר"י הזקן

נערה שיש לה אב לרבנן קא בעי דאמרי בין היא בין אביה מקבלין גיטה איתיביה קטנה וכו' עד שיגיע גט לידה בתורת שליחות הבעל וקסבר האי מקשה דמיירי בשיש לה אב ואפ"ה בקטנה סברי רבנן דבין היא בין אביה מקבלין גיטה והאי דקא מפלגי בה רבנן להודיעך כחו דר' יהודה דאפי' בנערה אביה ולא היא. קטנה וה"נ הכא מעשה דקטנה שאינה ראויה לעשות שליח הא נערה ה"נ גט דבת שליחות היא ואין לה אב: לא יחזור שהגיע הגט ביד השליח: כפרי. שם מקום והיה קרוב להם ונהרדעא שהוא מקום שמואל היה רחוק מהם. אפכוה ששמואל אמר דברים בגו וקרנא אמר צריכה גט ומיאון מפני שרב אוהב שמואל אולי יודה לדברי קרנא. שמא נתרצה והוו קידושין: אין קידושין תופסין אם חזר וקדש זה האיש אחותה אמרו שאינן קידושין בכלל שהרי אחותה גירש בגט תמצא שהוא אחות אשתו אם מ"ה צריכה למאן להודיע שהקידושין אינן קידושין אחותה אינו ראשי לקימה אלא מציאה אחותה היתה אשתו אם לאו: דשדיך דבר עם האב כבר מענין הזיווג ונתרצה מ"ה חיישי' כשקדש אחר ומן מרובה שמא נתרצה עתה דהא נתרצה כבר. ואפי' שדכו דלא חיישי' שמא נתרצה. ואפי' קדשה בפני האב הואיל ולא אמר לה קבלי קידושיך כדלקמן:

נושא: קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה

מבנה: ▽ - מיועד לקשר עולא שמופיע בהמשך לשמואל להבליט מחלוקתם ◯ - 2 קושיות על עולא

מסורת הש"ס

מבנה: ◇ - ב' שלבים להבין מה היה שאלתו של רבא

גיטין עח.

גיטין סה.

[חולין קיח:]

יבמות ב

ברכות יח: (11 שורות מסוף העמוד)

הגהות הב"ח

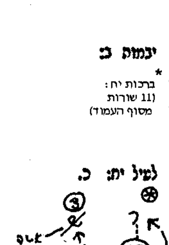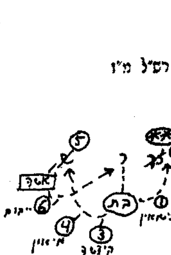(א) גמ' סיפא אם אמר לו אביה: (ב) תוס' ד"ה מאן וכו' (ג) בא"ד לכך נראה לפרש: